

6) Novela zákona o kolektívnom vyjednávaní

rozširovania záväznosti kolektívnych zmlúv vyššieho stupňa na ďalších zamestnávateľov v odvetví

Zámer opatrenia: úprava podmienok rozširovania záväznosti kolektívnych zmlúv vyššieho stupňa na ďalších zamestnávateľov v odvetví

Obsah opatrenia:

- na zamestnávateľov, ktorí majú viac ako 20 zamestnancov bude môcť byť od 1. januára 2014 rozšírená záväznosť kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa aj bez ich súhlasu
- návrh na rozšírenie záväznosti kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa, bude môcť podať jedna zo zmluvných strán – napríklad zástupcovia zamestnancov – najneskôr 6 mesiacov pred ukončením platnosti danej kolektívnej zmluvy
- ministerstvo môže danú kolektívnu zmluvu rozšíriť len ak zamestnávateľa, pre ktorých je záväzná, zamestnávajú v danom odvetví (ak sa navrhuje rozšírenie iba na časť odvetvia, tak v danej časti odvetvia) väčší počet zamestnancov, ako zamestnávateľa, ktorí v tom istom odvetví (časti odvetvia) uzavreli inú kolektívnu zmluvu
- návrh na rozšírenie záväznosti kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa môže navrhovateľ do 15 dní vziať späť
- ak návrh spĺňa všetky náležitosti, ministerstvo ho do 10 dní zašle na zverejnenie v Obchodnom vestníku a takisto ho zverejní na svojom webovom sídle; zamestnávateľa, na ktorých sa rozšírenie vzťahuje majú následne 30 dní na písomné oznámenie pripomienok ministerstvu
- na posúdenie návrhu na rozšírenie kol. zmluvy a na posúdenie pripomienok zriadi ministerstvo tripartitnú komisiu, ktorá do 20 dní odo dňa uplynutia lehoty na oznámenie pripomienok prerokuje daný návrh, pričom stanovisko komisie bude mať pre ministerstvo odporúčací charakter
- ministerstvo rozširuje záväznosť kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa a záväznosť dodatku ku kolektívnej zmluve vyššieho stupňa všeobecne záväzným právnym predpisom
- rozšírenie KZVS alebo dodatkov k nej sa nevzťahuje na zamestnávateľa:
 - pre ktorého je záväzná iná zmluva vyššieho stupňa ku dňu účinnosti rozšírenia
 - ktorý je ku dňu rozšírenia účinnosti v úpadku alebo likvidácii
 - u ktorého bol ku dňu účinnosti rozšírenia zavedený ozdravný režim alebo nútená správa
 - ktorý zamestnáva menej ako 20 zamestnancov, alebo zamestnáva viac ako 10 % osôb so zdravotným postihnutím podľa priemerného evidenčného počtu zamestnancov vypočítaného za kalendárny mesiac predchádzajúci kalendárnemu mesiacu, v ktorom rozšírenie nadobudlo účinnosť
 - ktorého postihla mimoriadna udalosť, ktorej následky ku dňu účinnosti rozšírenia trvajú
 - ktorý vykonáva podnikateľskú činnosť menej ako 24 mesiacov ku dňu účinnosti rozšírenia; to neplatí, ak ide o zamestnávateľa, ktorý je právnym nástupcom iného zamestnávateľa a ktorý vykonáva podnikateľskú činnosť v súčte s podnikateľskou činnosťou tohto iného zamestnávateľa najmenej 24 mesiacov
- novela prináša aj úpravu v chápaní odvetvia a časti odvetvia pre účely uzatvárania kolektívnych zmlúv vyššieho stupňa; odvetvím sa rozumejú ekonomické činnosti na úrovni divízie a časťou odvetvia ekonomické činnosti na úrovni skupiny, ktoré sa označujú podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností NACE Revision 2

Názory proponentov:

- návrh prispeje nielen k lepším pracovným podmienkam na Slovensku, ale aj k férovej hospodárskej súťaži a zabráni nečestnému dampingu zo strany tých, ktorí chcú konkurovať len podliezaním sociálnych a pracovných štandardov
- rozširovanie kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa je štandardným spôsobom vyspelých krajín Európskej únie a aj Slovensko sa týmto zákonom zaradilo medzi vyspelé krajiny
- Kolektívna zmluva predstavuje určitý konsenzus. Nie je to zmluva, ktorú by si napísali odbory alebo vláda. Na jednej strane sedia zamestnávateľa a na druhej strane zamestnanci. Je to zákon, ktorý v pôvodnom variante výrazne posilňuje moment bipartity v sociálnom dialógu, ktorý nám na Slovensku výrazne chýba.

Názory oponentov:

- sociálny dialóg má prebiehať na firemnej úrovni, tento zákon ide proti tomu; spôsobí len vyššiu nezamestnanosť a zhorší už tak zlé prostredie pre zamestnávanie nových ľudí
- je úplný nezmysel, aby sa platnosť kolektívnych zmlúv vyššieho stupňa týkala aj firiem, kde rokujú o vlastnej podnikovej kolektívnej zmluve

- novela zákona obmedzuje súťaž medzi podnikateľmi a znižuje sociálny dialóg medzi zamestnávateľmi a zamestnancami na úrovni firiem

Primárny zdroj: Novela zákona (č. 416/2013) o kolektívnom vyjednávaní

<http://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/zakon&MasterID=4756>

Stav opatrenia v legislatívnom procese: Schválené v NRSR 27.11.2013 v 3. čítaní; účinnosť od: 1.1.2014

Navrhovateľ: Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR